

соціальних послуг. Їхнє завдання – не контролювати, а підтримувати мешканців, створюючи середовище довіри й партнерства.

Персонал сприяє формуванню індивідуальних планів підтримки, які враховують потреби та життєві цілі кожної особи. Важливо, що допомога надається у формі супроводу, а не опіки, що сприяє розвитку самостійності.

В Україні Львівська область пілотує моделі підтриманого проживання, що є прикладом для інших регіонів. Один із перших будинків підтриманого проживання в Україні Дім «Емаус», розташований у студентському містечку. Тут проживають п'ятеро осіб з ментальною інвалідністю разом із асистентами. Заклад функціонує за підтримки закордонних грантів і благодійників, забезпечуючи психологічний супровід, інтеграцію в суспільство та допомогу в побуті. Особливістю є його інтеграція зі студентською громадою, що сприяє соціалізації.

Будинок підтриманого проживання Центру «Джерело» це проєкт, який отримав підтримку громади Львова через голосування за Громадський бюджет. Це перший в Україні будинок підтриманого проживання, що належить громаді та фінансується за її кошти. Призначений для 20 осіб з інвалідністю, які проживають разом з асистентами для облаштування побуту та пересування містом.

Таким чином, будинки підтриманого проживання є важливою складовою сучасної системи соціального захисту в Україні. Це сучасна, гуманна та ефективна форма соціального захисту, що забезпечує людям у складних життєвих обставинах можливість жити гідно, безпечно й максимально самостійно. Їх діяльність базується на принципах поваги до прав людини, інклюзії, деінституціоналізації та індивідуалізації послуг. Чітке нормативно-правове забезпечення сприяє розвитку цієї форми підтримки та забезпечує належну якість послуг. Вони сприяють інтеграції у суспільство, реалізації особистісного потенціалу та захисту прав кожної людини. Розширення мережі будинків підтриманого проживання є важливим кроком до створення інклюзивної, солідарної та орієнтованої на людину соціальної політики в контексті реформування соціальної сфери та переходу до європейських стандартів догляду.

Список використаних джерел

1. Бондаренко О. В. Підтримане проживання як інноваційна форма соціальних послуг для осіб з інвалідністю. *Соціальна політика і соціальна робота*. 2021.
2. Гончарук С. В. Деінституціоналізація та розвиток соціальних послуг у громаді. Київ: Інститут демографії та соціальних досліджень НАН України, 2020.
3. European Association of Service Providers for Persons with Disabilities (EASPD). *Guidelines on Supported Living*. Brussels, 2019.

Павло Завацький

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВИХ ПАЛАТ У ЗАРУБІЖНІЙ ПРАКТИЦІ

Торгово-промислові палати – ключові інституції, які представляють інтереси бізнесу, сприяють економічному розвитку та забезпечують діалог між державою,

підприємцями та суспільством. У зарубіжній практиці, особливо в Європі, США та Азії, освітня діяльність торгово-промислових палат еволюціонує як стратегічний інструмент адаптації бізнесу до сучасних викликів. Згідно з даними Всесвітньої федерації торгово-промислових палат (ICC WCF), у розвинених країнах понад 80% таких інституцій інтегрують освітні програми в свою діяльність, фокусуючись на розвитку компетенцій для цифрової трансформації, сталого розвитку та інновацій.

Мета публікації проаналізувати ключові тенденції розвитку освітньої діяльності торгово-промислових палат за кордоном, перехід від традиційних семінарів до гібридних екосистем навчання, що відповідають потребам глобальної економіки, спираючись на приклади з практики провідних країн.

Однією з домінуючих тенденцій в освітній діяльності торгово-промислових палат наразі визначилась повна цифровізація освітніх програм. У період пандемії COVID-19 торгово-промислові палати прискорили впровадження онлайн-платформ, і цей тренд зберігся. Наприклад, Американська торгова палата (U.S. Chamber of Commerce) запустила платформу CO (Chamber of Commerce Online), де щорічно проводяться понад 500 вебінарів та курсів за темами від кібербезпеки до маркетингу в соцмережах. За даними звіту палати за 2024 рік 70% учасників – це представники малого та середнього бізнесу, які відзначають зручність гібридного формату.

У Європі Німецька торгово-промислова палата (DINK) інтегрує штучний інтелект у свої програми. Проєкт «Digital Academy» пропонує персоналізовані курси на базі штучного інтелекту, де алгоритми аналізують потреби учня та рекомендують контент. Це не лише підвищує ефективність навчання (прискорює завершення курсів на 40%), але й сприяє формуванню цифрових навичок, критичних для четвертої промислової революції. Аналогічно, Французька торгово-промислова палата (CCI France) використовує VR-технології для симуляції бізнес-сценаріїв, що дозволяє тренувати навички без реальних ризиків.

Ця тенденція відображає глобальний зсув: за прогнозами Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD), до 2030 року 60% освітніх програм торгово-промислових палат будуть повністю цифровими, з акцентом на доступність для віддалених регіонів.

Зростаюча увага до екологічних викликів спонукає торгово-промислові палати розвивати освітні ініціативи з сталого розвитку. У Великобританії Британська торгова палата (BCC) запустила програму «Green Skills Hub» у 2023 році, яка навчає понад 10 000 підприємців принципам ESG (екологія, соціальна відповідальність, управління). Курси охоплюють теми від зменшення вуглецевого сліду до циркулярної економіки, з сертифікацією, визнаною ЄС.

Азія, як один з найдинамічніших регіонів світу, демонструє стрімкий розвиток освітньої діяльності торгово-промислових палат. У контексті швидкої урбанізації, цифрової трансформації та інтеграції в глобальні ланцюги постачань, торгово-промислові палати Азії перетворюють традиційні тренінги на інноваційні програми, орієнтовані на бізнес-розвиток, стале зростання та навички майбутнього. За даними Азійсько-Тихоокеанської ради зі співробітництва (APEC, 2024), понад 80% азійських торгово-промислових палат пропонують щорічно освітні ініціативи, охоплюючи мільйони учасників з малого та середнього бізнесу.

В Азії Сінгапурська торгова палата (SICC) інтегрує «зелену» освіту в партнерстві з урядами. Їхня ініціатива «Sustainable Business Academy» фокусується на адаптації бізнесу до кліматичних змін, включаючи тренінги з відновлюваної

енергетики. За даними Азійсько-Тихоокеанської ради зі співробітництва (АТЕС), кількість подібних програм в регіоні зросла на 50% з 2020 року, реагуючи на Паризьку кліматичну угоду. З урахуванням Паризької кліматичної угоди, торгово-промислові палати акцентують увагу на ESG-освіті. Сінгапурська торгова палата (SICC) запустила «Green Business Initiative» у 2024 році – серію тренінгів з циркулярної економіки для 50 тис. компаній у партнерстві з NUS (Національний університет Сінгапуру).

Ця тенденція не лише відповідає регуляторним вимогам (наприклад, Директива ЄС про корпоративну звітність), але й підвищує конкурентоспроможність бізнесу, сприяючи переходу до низьковуглецевої економіки.

Торгово-промислові палати сприяють ініціативам у експортній освіті. У Таїланді торгово-промислова палата Таїланду (FTI) організовує «ASEAN Trade Workshops» – віртуальні форуми з експортного менеджменту, охоплюючи 30 тис. учасників. У Південній Кореї Корейська торгово-промислова палата (KCCI) пропонує програми з К-інновацій (AI, biotech) для глобального ринку. Тенденція: зростання крос-кордонних програм на 35% (World Bank, 2025), з мережевими платформами.

Торгово-промислові палати активно розвивають програми для стартапів та інновацій, перетворюючись на хаби для підприємців. У США торгово-промислова палата Каліфорнії (CalChamber) керує акселератором «Innovate LA», де засновники стартапів отримують не лише освіту, але й доступ до венчурного фінансування. Програма включає модулі з інтелектуальної власності, масштабування бізнесу та підготовку презентацій інвесторам. Такою програмою з успіхом скористалися понад 200 компаній за останні два роки.

У Іспанії Іспанська мережа торгово-промислових палат (Cámaras de Comercio de España) запустила «Emprende» – національну платформу менторства, де досвідчені бізнес-лідери навчають новачків. За звітом за 2024 рік, 65% учасників розпочали реалізацію власних проєктів, що свідчить про ефективність комбінації теорії та практики.

Ця тенденція підкріплена глобальними даними: за дослідженням World Bank, освітні програми торгово-промислових палат підвищують виживаність стартапів на 30%, стимулюючи інноваційний ріст.

Останні тенденції включають посилення міжнародних партнерств та акцент на безперервне навчання. Європейська мережа торгово-промислових палат (Eurochambers) координує програми обміну, як-от «Erasmus for Young Entrepreneurs», де бізнесмени з різних країн навчаються один в одного. У 2024 році програма охопила 15 000 учасників, фокусуючись на крос-культурних компетенціях.

Канадсько-українська торгова палата (CUCC) інтегрує безперервне навчання у корпоративні стратегії, пропонуючи «короткі сертифікати» для перекваліфікації. Це відповідає тренду, де, за даними UNESCO, 85% робочих місць до 2030 року вимагатимуть нових навичок.

Таким чином, освітня діяльність торгово-промислових палат у зарубіжній практиці еволюціонує від реактивної моделі семінарів до проактивних екосистем, що формують майбутнє бізнесу. Цифровізація, фокус на сталості, підтримка інновацій та міжнародна кооперація – ключові тенденції, які роблять торгово-промислові палати не лише лобістами, але й каталізаторами розвитку людського

капіталу. Для України, де торгово-промислові палати також активно розвиваються, вивчення цих практик може стати основою для модернізації власних освітніх ініціатив, сприяючи інтеграції в глобальну економіку.

У контексті швидких змін, торгово-промислові палати демонструють, що освіта – це інвестиція в стійкість бізнесу. Подальший моніторинг цих тенденцій дозволить адаптувати їх до локальних реалій, забезпечуючи конкурентні переваги.

Список використаних джерел

1. Звіти ICC WCF, DINK, U.S. Chamber of Commerce, Eurochambres (2023–2025 pp.).
2. ICC World Chambers Federation. (2024). Global Chambers Education Report.
3. Eurochambres. (2025). Sustainability in Chamber Training.
4. OECD. (2025). Skills Outlook: Digital Transformation.

Наталія Зайченко

ІСПАНСЬКИЙ ЛЕКЦІЙНИЙ ДИСКУРС ПРО СОЦІАЛЬНУ ПЕДАГОГІКУ В 1910-Х РОКАХ: РОЗСТАНОВКА АКЦЕНТІВ

Упроваджений у травні 1844 року німецьким освітянином Карлом Магером (Karl Mager) у “Педагогічному огляді” у статті з рецензією на книгу “Школа та життя” (Фрідберг, 1842) Вільгельма Куртмана (Wilhelm Curtmann) [1], концепт “соціальна педагогіка” поширився в Іспанії від 1880-х років. На початку ХХ століття виховим у становленні соціальної педагогіки як новітнього наукового напрямку став лекційний виступ очільниці жіночої учительської вищої школи Марії Луенго (Maria Luengo de la Figuera) на зібранні Товариства наук у Малазі 1902 року на тему “Соціальна педагогіка” [2]. Педагогиня констатувала: “Отже, існує політична педагогіка, властива державному діячеві або урядовому чиновнику; медична, гігієнічна, пенітенціарна, материнська, народна шкільна або професійна, літературна, художня педагогіка тощо. Сукупність цих та деяких інших спеціальних визначень конституюють соціальну педагогіку, науку про виховання усіх усіма” [2, с. 9–10].

У 1900–1910-х роках в Іспанії організовувалися численні лекції та лекторії (переважно у наукових товариствах), присвячені соціальній педагогіці. Повідомлення про ці заходи широко висвітлювалися в іспанській пресі, зокрема у мадридських педагогічних періодичних виданнях – часописі “Сучасна школа”, газеті “Освіта” та інших.

Перший акцент. У лекційному дискурсі іспанських освітян у 1910-х роках концепти “соціальна педагогіка” і “політична педагогіка” було представлено у континуумній єдності. Наприклад, 12 березня 1910 року у знаменному величному дискурсі “Соціальна педагогіка як політична програма” Хосе Ортега-і-Гассет (Jose Ortega y Gasset) на зібранні наукового товариства “El Sitio” у м. Більбао проголошував: “Якщо виховання є перетворення реальності в значенні певної ідеї покращити наявний стан і виховання не може не бути соціальним, то маємо